

СТАНОВИЩЕ

от Доц. Таня Николаева Мегова, д.п.

**относно дисертационен труд на тема:
„МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ ПРИ МУСКУЛНО-СКЕЛЕТНИ ДИСФУНКЦИИ В
ОБЛАСТТА НА ГРЪБНАЧНИЯ СТЬЛБ“**

**Разработен от Димитар Ристо Андреев
За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на
висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Кинезитерапия“**

Научен ръководител: Доц. Стаменка Митова, доктор

Мускулно-скелетните дисфункции в областта на гръбначния стълб са едни от най-честите патологии в медицинската практика. Те могат да предизвикат вторично настъпили сколиози, блокажи и разнообразни клинични синдроми. От основно значение за преодоляване на мускулно-скелетните дисфункции е разработването на детайлен анализ на факторите, които ги предизвикват – фасетни патологии и дисфункции, мускулно-сухожилни увреди, нарушен постурален и двигателен контрол. Оценката на мускулните дисфункции, както и преодоляването им с кинезитерапия е от съществено значение за изграждането на целенасочена и ефективна лечебна програма.

Всичко това, според мен, прави темата на настоящата разработка особено интересна и актуална.

Представеният за рецензия дисертационен труд на Димитар Ристо Андреев е разработен в обем от 137 машинописни страници, като в него са включени и 4 приложения, както и използваните 201 библиографски източници, от които 88 на кирилица и 113 на латиница. Трудът е онагледен с 29 таблици, 15 графики и 10 фигури. Структуриран е правилно, според изискванията за този вид научни разработки.

Трудът съдържа четири взаимно свързани глави – концептуална постановка на проблема, методология на научното изследване, авторска методика на мануална терапия при мускулно-скелетни дисфункции в областта на гръбначния стълб и резултати и дискусия.

Въведението е насочващо към разработвания проблем. Концептуална постановка на проблема е в пряка връзка с темата на проучването. Това показват основните и раздели, които описват анатоמו-физиологични особености на гръбначния стълб, етиология и патогенеза на мускулно-скелетни дисфункции в областта на гръбначния стълб, миофасциален болков синдром и кинезитерапия при мускулно-скелетни дисфункции в областта на гръбначния стълб.

Методологията на научното изследване е подробно представена в обем от 19 страници. Проучването е одобрено от комисията по етика на научните изследвания към ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Целта на проучването е точно формулирана. Задачите, общо пет на брой са конкретни и са разработени в съответствие с поставената цел, което дава възможност за

систематичен подход при провеждане на проучването. Правилно са подбрани контингентът и методите на изследване, които са описани много задълбочено.

Структурата на дисертационния труд е в съответствие с поставената цел и произтичащите от нея задачи.

Авторите са цитирани коректно.

Всичко това показва верния научен подход на автора към изучавания проблем и подпомага извеждането на правилна работна хипотеза. Тя е ясно определена и произтича от анализът на литературните данни.

Целта, средствата на кинезитерапията и упражненията в примерния комплекс са представени прецизно и точно. Те напълно съответстват на съвременните тенденции на физиотерапевтичната теория и практика за лечение на пациенти, с мускулно-скелетни дисфункции в областта на гръбначния стълб. Методичните указания са описани много точно, ясно и професионално. Това дава възможност специалистите по кинезитерапия да ползват дисертационния труд като алгоритъм и практическо ръководство за функционално възстановяване на болни с мускулно-скелетни дисфункции в областта на гръбначния стълб.

Резултатите са отлично представени, анализирани и интерпретирани коректно. Приложени са подходящи статистически методи. Анализът на доказателствения материал, заключенията относно значението на приложените мануални техники, по отношение на мускулно-скелетни дисфункции в областта на гръбначния стълб и терапевтичните насоки за възстановяване на динамичната мускулна стабилизация, демонстрират научните качества на докторанта като безспорен специалист в областта на кинезитерапия.

Въз основа на получените резултати и обсъждането им са направени пет извода, които обективно отразяват представения фактически материал и три приноса с които съм напълно съгласна.

Авторефератът е изработен в съответствие с изискванията и отразява правилно основните части на дисертационния труд.

Заклучение

Представените изследвания са научно доказани. Налице е, високо компетентно и добросъвестно проведено изследване, даващо основание за извода, че авторът притежава необходимите знания и умения за провеждане на изследователска дейност в областта на кинезитерапията. Димитар Ристо Андреев е разработил един много добре оформен и завършен труд, който има съществено научно-практическо значение.

Представеният ми за становище докторат напълно отговаря на минималните национални научни изисквания, според Закона за развитие на академичния състав в република България, за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

В тази връзка, гласувам „За“ и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват с положителен вот, на Димитар Ристо Андреев да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

14.08.2022 г.

Изготвил становището:

/доц. Т. Мегова, д.п./

STANDPOINT

by Associate Professor Tanya Nikolaeva Megova, Ph.D.

about a dissertation on:

***"MANUAL THERAPY FOR MUSCULOSKELETAL DYSFUNCTIONS IN
THE AREA OF THE SPINE"***

Developed by Dimitar Risto Andreev

For awarding the educational and scientific degree "Doctor"

in the field of

**higher education 7. Health care and sports, professional direction 7.4. Public
health, "Kinesitherapy"**

Research supervisor: Associate professor Stamenka Mitova, Ph.D.

Musculoskeletal dysfunctions in the area of the spine are one of the most common pathologies in medical practice. They can cause secondary scoliosis, blockages and a variety of clinical syndromes. Of fundamental importance for overcoming musculoskeletal dysfunctions is the application of a detailed analysis of the factors that cause them - facet pathologies and dysfunctions, muscle-tendon injuries, impaired postural and motor control. The evaluation of muscle dysfunctions, as well as their overcoming with kinesitherapy, is essential for building a targeted and effective treatment program.

All this, in my opinion, makes the development topic particularly interesting and relevant.

The dissertation work of Dimitar Risto Andreev presented for review is developed in a volume of 137 typewritten pages, and it also includes 4 appendices, as well as 201 bibliographic sources used, of which 88 in Cyrillic and 113 in Latin. The work is illustrated with 29 tables, 15 graphs and 10 figures. It is structured correctly, according to the requirements for this type of scientific work.

The work contains four interrelated chapters - conceptual statement of the problem, methodology of the scientific research, author's methodology of manual

therapy for musculoskeletal dysfunctions in the area of the spine and results and discussion.

The introduction is indicative of the problem being developed. The conceptual formulation of the problem is directly related to the topic of the search. This shows the main points and sections that describe anatomical-physiological features of the spine, etiology and pathogenesis of musculoskeletal dysfunctions in the spine, myofascial pain syndrome and kinesitherapy for musculoskeletal dysfunctions in the spine.

The research methodology is detailed in all 19 pages. The study was approved by the Committee on Ethics of Scientific Research at the SWU “Neofit Rilski” - Blagoevgrad.

The entire study is precisely worded. Set, a total of five in number are specific and developed in accordance with the added objective that allows for a systematic approach in conducting the study. The contingent and methods of the study were correctly selected and described very thoroughly.

The structure of the dissertation is in accordance with the added objective and the resulting tasks.

Authors are cited correctly.

All this shows the correct scientific approach of the author to the studied problem and supports the derivation of a correct working hypothesis. It is clearly defined and derived from the analysis of literature data.

All, the means of kinesitherapy and the exercises in the sample complex are presented precisely and accurately. They fully correspond to the modern trends of physiotherapy theory and practice for the treatment of patients with musculoskeletal dysfunctions in the area of the spine. Methodical instructions are described very precisely, clearly and professionally. This enables kinesitherapy specialists to use dissertation work as an algorithm and practical guide for functional recovery of patients with musculoskeletal dysfunctions in the spine.

The results are excellently presented, analyzed and interpreted correctly. Appropriate statistical methods were applied. The analysis of the evidence material, the conclusion regarding the importance of the applied manual techniques, in relation to the musculoskeletal dysfunctions in the spinal area and the therapeutic guidelines for the restoration of the dynamic muscle stabilization, demonstrate the scientific qualities of the doctoral student as a helpless specialist in the field of kinesitherapy.

Based on the obtained results and their discussion, five conclusions were made that objectively show the presented factual material and three contributions with which we fully agree.

The abstract is prepared in accordance with the requirements and according to the correct main parts of the dissertation work.

Conclusion

The research presented is scientifically proven. There is a highly competent and conscientiously conducted research, giving grounds for the conclusion that the author has the necessary knowledge and skills to conduct research in the field of kinesitherapy. Dimitar Risto Andreev has developed a very well-formed and complete work, which has scientific and practical significance.

The doctorate presented to me for opinion fully meets the minimum national scientific requirements, according to the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor".

In this regard, I vote "For" and propose to the respected members of the Scientific Jury to vote with a positive vote, that Dimitar Risto Andreev be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 7. Health care and sports, professional field 7.4 Public Health.

14.08.2022

Pleven

Prepared the standpoint:

/Assoc. T. Megova, Ph.D./